

ספרי' – אוצר החסידים – ליונאוויטש

מאמר

היום הזה – ה'תשכ"ח

מאת

כבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל

זצוקללה"ה נבנ"מ זי"ע

שניאורסאהן

מליובאוויטש

בלתי מוגה

יוצא-לאור לשי"פ תבוא, כ"א אלול, ה'תשפ"א

יוצא לאור על ידי מערכת

„אוצר החסידים“

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות שמונים ואחת לבריאה

ה' תהא שנת פלאות אראנו

שנת המאה ועשרים להולדת כ"ק אדמו"ר זי"ע

הוספה

בי"ה, י"א כסלו תשי"ד
ברוקלין

מרת ... תחי

ברכה ושלוס!

נעם לי להודע אשר מפרישה מעשר מהריוח אשר השי"ת נותן לה, וזכותה כפול בזה כי מלבד שמרויחה על ידי עבודה בחינוך הכשר שזהו אחת המצוות הנעלות ביותר, כי הוא מהענינים דטוב לשמים וטוב לבריות, הנה גם בהשכר שעושים בו צדקה כדבעי הרי חלק הצדקה מעלה עמו כל שאר החלקים לדי להיות מכון לשבתו ית' וכלשון רבינו הזקן. והשי"ת יצליחה בעבודתה הנ"ל ובעניני הפרטים גם יחד.

בברכה,

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א

מזכיר

דטוב לשמים וטוב לבריות: קידושין מ, א. וראה גם אג"ק ח"ד אגרת תשפז.
וכלשון רבינו הזקן: תניא פל"ד (מג, ב).

לזכות

החתן הרה"ת ר' אליהו והכלה מרת ביילא שיחיו

שוחט

לרגל נישואיהם בשעה טובה ומוצלחת

ט"ו אלול, ה'תשפ"א

ולזכות הוריהם וזקניהם

הרה"ת ר' אלחנן וזוגתו מרת רינת שיחיו שוחט

הרה"ת ר' אלכסנדר זוסמאן וזוגתו מרת צפורה שיחיו גורליק

הרה"ח ר' אברהם בן ציון וזוגתו מרת רות שיחיו שוחט

הרה"ח ר' מענדל חנו הלוי וזוגתו מרת אלקה אלה שיחיו קריציבסקי

הרה"ח ר' מרדכי מנשה וזוגתו מרת שרה תמרא איטא שיחיו גורליק

מרת שרה שתחי וורזוב

למטה — להיות ירידת והמשכת אוא"ס למטה, הן בנוגע להתהוות העולם בר"ה, והן בנוגע לתושבע"פ, וההמשכה על זה היא ממקום עליון מאד שמעלה ומטה שוין אצלו ית', שמשם נמשך הכח לירידה זו³⁴. וגם הכריתת ברית שמלמעלה למטה קשורה עם ענין הדבש, כיש³⁵, טבע הדבש לכווץ ולעצור את כחות החיות שלא יתפרדו כו', כפי שרואים שכאשר מניחים איזה פרי בדבש, אזי יכולה להתקיים הרבה במראיתה וטעמה ללא רקבון כלל, וטעם הדבר, כי הרקבון הוא פירוד ד' היסודות שהפרי מורכבת מהן, שהפירוד הוא מצד הגבורות, שרוצה להסתלק לשרשו, ומתיקות הדבש ממתקת את הגבורות שלא יסתלקו, כי טבע הדבש להפך כל דבר שמונח בו שתתהפך מהותו ממש, שזהו הטעם שאין חשש באכילת דבש שמעורב בו רגלי הדבורים, עם היותם שרץ טמא שהוא מגקה"ט, כיון שהדבש מהפך ממרירו למיתקא כו'³⁶ (וכמו הענין שזדונות נעשו לו כזכיות³⁷). וענינו למעלה בשייכות לר"ה, שמצד גודל הירידה לגבי א"ס ב"ה לפעול ענין ההתהוות, לכן רוצה להסתלק כו', וכדי לכווץ ולעצור הסתלקות זו הוא ע"י המשכת גבורות ממותקות, בדוגמת המתיקות והתענוג שבדבש, שזהו"ע התעוררות המשכת התענוג שבענין ההתהוות, לפי שנתאווה הקב"ה להיות לו דירה בתחתונים³⁸. וענין זה נעשה ע"י עבודת האדם בדוגמת זה, שלאחרי שמגיע לכלות הנפש דבכל מאדך³⁹, עוצר את עצמו ואינו מניח להיות פירוד והסתלקות הנפש מהגוף, מחמת האהבה בתענוגים שבקיום התומ"צ, שיפה⁴⁰ שעה אחת בתשובה ומע"ט בעוה"ז מכל חיי עוה"ב⁴¹.

(38) ראה תנחומא בחוקותי ג. נשא טז. ב"ר ספ"ג. במדב"ר פי"ג, ו. תניא פל"ו. ובכ"מ.
(39) ואתחנן ו, ה. וראה סהמ"צ להצ"צ קכב, ב.
(40) אבות פ"ד מי"ז.
(41) חסר סיום המאמר, שבו נזכר גם מ"ש בהמשך הפרשה (כו, יט) "ולתתך עליון על כל הגוים גו'", שנוסף על גוים כפשוטו, קאי גם על נפש הבהמית כו' (ראה לקו"ת בסיום המאמר (מב, ב): "פי' הגוים ואויבים שבקרוב להכניעם שלא יהי' מונע מבית ומחוץ, ולהיות מאיר כך כחמתו ובינתו של א"ס ב"ה, וזהו לתהלה לשם ולתפארת .. בחי' חב"ד").

(34) ראה אוה"ת שם (ס"ע תתרנב ואילך) השייכות לענין בינה יתירה ניתנה באשה (ראה לעיל הערה 10), שזהו מה שבר"ה ויהיה"כ מקבלת המלכות המוחין מבינה שלא ע"י ז"א, כי התגלות עתיק בבינה. וזהו גם ענין השופר שהוא בבחי' בינה, ושופר לשון שפרו מעשיכם, היינו, התגלות עתיק בבינה. וזהו ויבן את הצלע (ראה לעיל הערה 27), ויבן דוקא, מבחי' בינה יתירה כו'.
(35) ראה אוה"ת שם (ס"ע תתרנג ואילך).
(36) ראה גם הוספות לתו"א שמות קו, ד ואילך. מאמרי אדמו"ר האמצעי: שלח ס"ע אי"ט. דרושי תחנה ח"ב ע' תרפז.
(37) ראה יומא פו, ב. תניא פ"ז.

בס"ד.

פתח דבר

לקראת ש"פ תבוא, כ"ף אלול הבעל"ט, הננו מוציאים לאור — בפעם הראשונה — מאמר ד"ה היום זה הוי' אלקיך מצוך גו', שנאמר בהתועדות ש"פ תבוא, כ"א אלול, ה'תשכ"ח, הנחה* בלתי מוגה.

*

בתור הוספה — מכתב (תדפיס מכרכי אגרות-קודש שמכינים עתה לדפוס).

*

ויה"ר שנוכה תיכף ומיד ממש לקיום היעוד "הקיצו ורננו גו'", ומלכנו נשיאנו בראשם, וישמיענו נפלאות מתורתו, "תורה חדשה מאתי תצא".

ועד הנחות בלה"ק

טו אלול, ה'תשפ"א (הי' תהא שנת פלאות אראנו),
שנת המאה ועשרים להולדת כ"ק אדמו"ר ז"ע,
ברוקלין, נ"י.

(* ע"פ רישומי דברים שנרשמו בעת ה"חזרה" ע"י הרה"ת ר' אהרן גאָלדשטיין, וזכות הרבים תלוי בו.)

©

Published and Copyright 2021 by
LAHAK HANOCHOS INC.

788 Eastern Parkway Suite #408 | Brooklyn, New York 11213

Tel. (718) 604-2610

info@lahak.org • http://www.lahak.org

The Kehot Logo is a registered trademark of Merkos L'inyonei Chinuch.

5781 • 2021

Printed in the United States of America

נדפס באדיבות דפוס
The PrintHouse

538 Johnson Ave. Brooklyn N.Y. 11237

(718) 628-6700

נסדר והוכן לדפוס
על ידי חיים שאול בן חנה

בדפוס „ועד הנחות בלה"ק"

(718) 604-2610

נדפס בסיוע ולזכות יצחק בן לאה וזוגתו רבקה ויקה בת רחל ומשפחתם שיחי

והענין בזה²³, דהנה, בר"ה הוא בנין עולם הדיבור²⁴, כי בדבר מלך שלטון²⁵, כמשל מלך על עם מדינתו שבהגיע אליהם דבר פקודתו הם סרים למשמעתו כו'. ודיבור זה הוא בחי' התחלקות השפע בבחי' צמצום והגבלה, להסתיר ולהעלים שלא יראו בחי' א"ס, רק בחי' אותיות נפרדות כדי להיות התהוות עלמא דפרודא כו'. ועל זה צ"ל ענין הכריתת ברית, שהעולם לא יהי' בבחי' נפרד לגמרי, אלא באופן של ביטול היש כו', והיינו ע"י הכריתת ברית של האדם לייחוד²⁶ יחו"ת דתושבע"פ עם יחו"ע דתושב"כ²⁷.

ד) ועפ"ז יובן גם שייכות הפסוק היום הזה גוי' למ"ש בסיום הפרשה שלמעלה הימנה (ארץ זבת חלב) ודבש (שתיבה זו מצטרפת לתיבות היום הזה הוי' להיות הוי' אחת), כי²⁸, ענין הדבש הוא מבחי' הגבורות, ואעפ"כ הוא מתוק, והיינו בחי' מיתוק הגבורות בשרשן כו', ובבחי' שנה הוא ר"ה²⁹, שענינו המתקת הגבורות בחסדים (שהו"ע תגבורת החסדים) כו'³⁰. והענין בזה, שעצם ההתהוות שהיא ע"י צמצום כו', הו"ע הגבורות, ובה צריך לפעול ענין של מיתוק, שלא יהי' מציאות של יש נפרד, אלא באופן של ביטול היש כו'³¹. ועד"ז בנוגע לכניסה לארץ ישראל, וכן בנוגע לתושבע"פ שהיא בחי' ארץ ישראל, שהירידה והתלבשות כו' בעניני העולם (כנ"ל ס"ב) הו"ע של גבורה³², וצריך לפעול בה ההתקשרות עם תושב"כ כו', שהו"ע מיתוק הגבורות כו'.

ה) ועוד ענין בזה³³, שנוסף על הברית וההתקשרות שמלמטה למעלה להיות ביטול יחו"ת ליחו"ע, יש גם ברית והתקשרות מלמעלה

תוכן המאמר

שייכות הפסוק „היום הזה ה' אלקיך מצוך גו' למ"ש לפני"ז, „ארץ זבת חלב ודבש" – כיון שבשעת כניסתן לארץ יש צורך בכריתת ברית מחדש על התורה, בגלל הירידה שבהתעסקות בעניני העולם בכניסה לארץ; ודוגמתו בתושבע"פ – בחי' ארץ ישראל בתורה – שמצד ירידת והתלבשות רצונו ית' בעניני העולם, צריך ברית והתקשרות עם יחו"ע דתושב"כ.

השייכות לר"ה – „היום הזה" – בנין עולם הדיבור, שבגלל הצמצום שבדיבור לצורך התהוות עלמא דפרודא, יש צורך בכריתת ברית לפעול בעולם ביטול היש. זוהי גם השייכות לענין הדבש, שהוא מבחי' הגבורות, אלא שהוא באופן של המתקת הגבורות בחסדים – המתקת הגבורות שבענין הצמצום שלא יהי' עי"ז מציאות יש נפרד, אלא באופן של ביטול היש.

ענין הכריתת ברית (לא רק ההתקשרות שמלמטה למעלה להיות ביטול יחו"ת ליחו"ע, אלא) גם מלמעלה למטה – להיות ירידת והמשכת או"ס למטה, הן בנוגע להתהוות העולם בר"ה, והן בנוגע לתושבע"פ; והקשר עם המתקת הגבורות שבדבש – שפועלת כיווץ ועצירת הסתלקות האור והחיות שרוצה להתעלות לשרשו (היפך הירידה וההמשכה למטה), ע"י התעוררות המתיקות והתענוג שבענין ההתהוות לפי שנתאוה הקב"ה להיות לו דירה בתחתונים.

24) ראה לקו"ת פ' ראה לא, ג. ר"ה ס, סע"א. ובכ"מ.

25) קהלת ח, ד.

26) ראה לקו"ת ואוה"ת שבהערה 2, שענין הכריתת ברית הוא גם בנוגע ליחוד חיצוניות הלב עם פנימיות הלב, ושייכותו לר"ה, עיי"ש בארוכה.

27) ראה אוה"ת שם (ע' תתרמח ואילך) – השייכות לענין יובן את הצלע (שבר"ה), שאדם וחיה רומזים לתושב"כ ותושבע"פ (חכמה ובינה, כנ"ל הערה 10), שזוהו נמשך בענין ההתהוות ב' הבחי' דעלמא דאתכסייא ועלמא דאתגלייא, וכיון שעלמא דאתגלייא הוא באופן דמשם יפרד (כמו בנוגע לתושבע"פ שבה יורד ומתגלה רצונו ית' באופן של התלבשות בדברים הגשמיים שבעולם), לכן צריך ברית והתקשרות חזקה שלא להיות נפרד כו', כנ"ל ס"ב.

28) ראה אוה"ת שם ע' תתרנג ואילך.

29) ראה גם אוה"ת שם (ע' תתרנגד) בשייכות לענין השופר.

30) ראה גם סידור (עם דא"ח) רמו, ד [שסא, ב] ואילך.

31) נזכר גם ענין הקב"ע והביטול דר"ה – שנה שהיא רשה בתחילתה (ר"ה טז, ב. סה"מ תרכ"ז ע' תלט), ועד לתכלית הביטול באופן ששולל גם הענין דמחוי במחוג קמי מלכא (ראה חגיגה ה, ב), שמצד בחי' זו אין חילוק בין קלות לחמורות, שהם בשוה לגמרי.

32) נזכר גם שמעשה המצוה בגשמיות הו"ע של גבורה, והמיתוק הוא ע"י שלימות העבודה באופן של התבוננות כו', ע"י התפלה שהיא סולם מוצב ארצה גו', שע"ז עולים כל עניני המחשבה דיבור ומעשה כו'.

33) ראה אוה"ת שם (ע' תתרנא).

דרשת טטפת שבתפילין וכיו"ב, ואיך הם נכתבים וכל פרטי דקדוקיהם¹¹, ועד"ז בשאר המצוות (שהרי הוקשה כל התורה כולה לתפילין¹²).

(ב) **ויש** להוסיף בביאור ענין כריתת ברית השנית על התורה בכניסתן לארץ ישראל, שהצורך בכריתת ברית על התורה מחדש (אף שכבר נצטוו על כל התורה לפני מ' שנה) הוא מצד החילוק שבין המעמד ומצב במדבר למעמד ומצב שבארץ ישראל, שבארץ ישראל, ארץ טובה ורחבה¹³, שהו"ע הרחבת הכלים כו', מודגש יותר הענין דקיום המצוות בגשמיות דוקא, משא"כ במדבר, ובפרט להיותם דור דעה¹⁴, הי' עיקר ענין המצוות ברוחניות כו', ולכן, כשהי' המעבר מהמדבר לארץ ישראל, שזהו"ע של ירידה לעסוק בבירור ענינים גשמיים כו', שמצד זה יכולה להיות נפילה ח"ו בבחי' הישות של גשמיות העולם כו', הי' צורך בענין של כריתת ברית מחדש, שהו"ע הברית וההתקשרות דיחוי"ת ביחוד"ע כו'. וזוהי גם השייכות לתושבע"פ דוקא¹⁵, דכיון שבה יורד ומתגלה רצונו ית' באופן של התלבשות בדברים הגשמיים שבעולם, עלמא דפרודא¹⁶, כיצד לקיים מצות תפילין בקלף גשמי וכו', לכן צריך ברית והתקשרות חזקה שלא יפרד כו', אלא להיות התקשרות יחוי"ת ביחוד"ע, להמשיך מיחוד"ע לתושב"כ ליחוי"ת דתושבע"פ כו'¹⁷.

(ג) **וממשיך** בלקו"ת²: והנה יש בחי' עולם שנה ונפש¹⁸, כי כמו שיש בחי' זו בעולם (ארץ ישראל), כך יש בשנה, והוא בר"ה. ולכן קורין פרשה זו קודם ר"ה¹⁹, כי היום הזה וגו' קאי על ר"ה²⁰, ובכל שנה קודם ר"ה צריך כריתת ברית מחדש על קבלת התורה, שבר"ה הוא בחי' מצוץ לעשות את החוקים וגו', והיינו לפי שר"ה הוא ענין אחד עם תורה שבע"פ, כי ר"ה הוא בחי' שתמליכוני עליכם²¹, ומלכות פה תורה שבע"פ קרינן לה כו'²². והיינו, שר"ה הוא בחי' מלכות בבחי' שנה, ותושבע"פ היא בחי' מלכות בבחי' נפש, ובבחי' עולם הוא בחי' ארץ ישראל²³.

בס"ד. ש"פ תבוא, כ"א אלול*, ה'תשכ"ח

(הנחה בלתי מוגה)

היום הזה הוי' אלקיך מצוץ לעשות את החוקים האלה וגו'¹. ומבואר בלקו"ת² דמ"ש היום הזה, ולא כתיב איזה יום, הוא, משום שהמקרא מחובר לפרשה שלמעלה הימנה, שמסיימת ארץ זבת חלב ודבש³, ולכן ודבש היום הזה הוי' הוא ראשי תיבות צירוף הוי' אחת⁴, שהוא"ו של ודבש שבפרשה ראשונה מחובר למקרא שלמטה הימנה, וזהו היום הזה וגו', דהיינו בשעת כניסתן לארץ, שאז הי' כריתת ברית על התורה, מלבד הברית אשר כרת אתם בחורב⁵.

וממשיך לבאר, שבחי' ארץ ישראל הוא בחי' תורה שבע"פ, כי בחי' ישראל הוא בחי' אדם, וזהו תורה שבכתב (ולעיר גם מהידוע שישראל ר"ת יש ששים ריבוא אותיות לתורה⁶), וארץ ישראל הוא בחי' תורה שבע"פ, בחי' והארץ הדום רגלי⁷, כי אע"פ שעיקר דיני התורה שבע"פ הוא בבחי' עשי' גשמית, מ"מ הרי היא כמו בחי' רגל וסוף מעשה לבחי' אדם הנ"ל, אלא שירדה ונתלכשה ממקום גבוה למקום נמוך. ונקרא ארץ זבת חלב ודבש, כי דבש וחלב תחת לשונך⁸, וזהו סתרי וטעמי תורה⁹, שיש בהם מתיקות כו', והרי אי אפשר להשיג טעמי תורה וסודותי' אם לא ע"י ידיעת התורה שבע"פ¹⁰, כמו למשל מלך שבונה בנין מפואר, ואי אפשר להשיג חכמתו ורצונו שבבנין בלי שיוגמר הבנין בשלימותו, ושלימות וגמר זה הוא בסוף מעשה, שהוא ע"פ תורה שבע"פ אשר בה גילוי רצונו ית', כי ע"פ תושב"כ אי אפשר לידע שום דין על בוריו בלתי פירוש הגמרא, כמו

(8) שה"ש ד, יא.

(* ע"פ רישומי דברים (המו"ל).

(1) פרשתנו כו, טו.
 (2) ריש פרשתנו (מא, ג). וראה גם אוה"ת ספ"ב.
 (3) שם, טו.
 (4) ראה תקו"ז בהקדמה (ט, ב). פרס שער כא (שער פרטי השמות) פי"ד.
 (5) לשון הכתוב — שם כח, סט.
 (6) ראה זהר חדש רות פח, ד. מגלה עמוקות אופן קפו. וראה סה"מ תרפ"ט ע' פא.
 (7) ישע"י סו, ג. וראה תו"א בראשית א, ג.

(11) ראה גם תניא אגה"ק סכ"ט.

(12) קידושין לה, א.

(13) שמות ג, ח.

(14) ראה ויק"ר פ"ט, א. במדבר"ר פי"ט, ג.

(15) ראה בארוכה אוה"ת שם (ע' תרנ

ואילך).

(16) ראה זח"א כב, א.

(17) ראה אוה"ת שם (ע' תרנא) שענין

הכריתת ברית השנית היא על תושבע"פ,

מלבד הברית אשר כרת אתם בחורב על

תושב"כ ותושבע"פ יחד.

(18) ראה ספר יצירה פי"ג מ"ג ואילך.

(19) ראה מגילה לא, ב ובתוס' שם.

(20) רמב"ם ה' תפלה פי"ג ה"ב. טוש"ע או"ח

סתכ"ח ס"ד.

(20) ראה רמ"ז לח"ב לב, ב. וראה לקו"ש

חכ"ד ע' 192 ואילך.

(21) ר"ה טז, א. לד, ב.

(22) תקו"ז בהקדמה (יז, א).

(23) ראה אוה"ת שם (ע' תרנב).